
EEN FLINKE VROUW.

ZE is de zeventig al gepasseerd, Elisabeth Jacobsd. Bas, als Rembrandt haar schildert.

Daar zit ze in haar statiekleed en ze kijkt nog zoo fier en flink als in de dagen, toen haar man, met eer en roem overladen, van zijn verre tochten in het vaderland terugkeerde. Nu mag ze de handen over elkaar leggen en rusten. Maar, als het noodig is, dan, ge kunt er zeker van wezen, zal ze toonen, dat ze nog niet op is, dat ze nog wel wat kan.

Een echt-Hollandsche vrouw is ze, niet bijzonder teergevoelig; misschien wel eens een beetje hard voor anderen, en zeker hard voor zichzelf, maar trouw en eerlijk als goud.

Werken kon ze, toen ze nog jong was en werken wilde ze ook en haar man kon zich op haar verlaten, ook als hij in dienst van 't land uittrok, om den vijand op zee te keeren.

Omstreeks het jaar 1585 had een zekere familie Bas uit Kampen Amsterdam als woonplaats gekozen. De dochter, Elisabeth Jacobsd., huwde in 1596 met Jochem Heyndricsz., capiteyn op een schip van oorloge.

Deze Jochem Heyndricsz. droeg den naam „Swartenhont.” In dien tijd had elk huis zijn bepaald kenteeken en nu hing aan het huis, waarin Jochem Heyndricsz geboren werd, een uithangbord met de figuur van een zwarten hond. Misschien ook was deze figuur op de gevel afgebeeld. Jochem Heyndricsz. bracht dus zijn jeugd door in den swarten hont. Er waren in Amsterdam vele Heyndricszonen en dus lag het voor de hand, dat men ze uit elkaar moest houden. Zoo noemde men nu Jochem Heyndricsz. maar liever Swartenhont.

't Zeeleven bleek voor Swartenhont alles te zijn. Niet altijd liepen zijn reizen gelukkig af; hij kwam zelfs in Spaansche gevangenschap, maar wist gelukkig te ontvluchten.

Aan dapperheid heeft het hem niet ontbroken. Zoo overmachtig kon de vijand niet zijn, of hij durfde den strijd wel aan.

Die dapperheid was oorzaak, dat op hem de aandacht werd gevestigd, hij wist op te klimmen in rang en werd achtereenvolgens luitenant, kapitein, vice-admiraal en admiraal.

Kwam hij van zijn reizen terug, dan was Swartenhont weer 'n eerzaam herbergier. Hij was eigenaar van de deftige herberg *De Prins* in de Nes.

Nu moet men zich dit herbergierschap niet verkeerd voorstellen. Eigenaar te zijn van zoo'n deftig huis, dat was wat.

Logeerde in zijn herberg o.a. niet George Lu-

dewich, grave van Levensteyn? Jammer, dat deze voorname gast vertrok, zonder te befallen.

De voorname gasten van de stad Amsterdam logeerden meermalen in „De Prins.” Gezanten van buitenlandsche hoven, raadsheeren, gedeputeerden, graven van Nassau, ze wisten de goede zorgen van Elisabeth Jacobsd. te waardeeren.

Het is te verstaan, dat er op háár veel aankwam. Haar man was veel van huis en dan moest zij voor alles staan.

Maar zij wist de zaken bij elkaar te houden. Toen zij haar testament liet maken, bleek het, dat ze haar vermogen kon becijferen op bijna f 30.000.— Bovendien verklaarde ze bij deze gelegenheid, dat ze haar beide dochters een huwelijksgift van f 5000.— had gegeven, terwijl hun uitzet bovendien nog f 2000.— had gekost.

Bij de zorg voor de zaak kwam de angst voor haar man. Ze wist hem steeds in gevaar. Daar waren de stormen, die ook het flinkste schip konden overwinnen; daar was de vijand, die geen genade zou kennen. En ze wist, Swartenhont was er den man niet naar, om zich te ontzien, wanneer er gevaar dreigde.

Zoo was elk afscheid, dat ze van hem nemen moest, wel zeer smartelijk.

Toch liet ze zich niet terneer slaan, maar werkte ze voort.

Maar nu, nu Rembrandt haar schildert, is ze over de zeventig en nu mag ze wel rusten.

Heel veel weten we van haar niet. We weten meer van haar man, die den vijand stond en dapper was, soms door 't dolle heen.

Maar onze sympathie gaat uit naar deze vrouw, van wie geen groote dingen staan opgeteekend, maar die in eenvoud haar werk deed.

Hoeveel zal ze niet gebeden hebben voor haar waaghals, die op het groote water zwalkte, maar ze had immers bijna geen tijd, om aan haar droefheid toe te geven. Haar huis, haar bedrijf moest verzorgd. Swartenhont moest alles in orde vinden, als hij terugkwam.

Ze heeft bij het sterfbed van haar man mogen zijn. Hij kwam ook van zijn laatsten tocht behouden terug en wat zij zoo vaak in stilte gevreesd had, is niet in vervulling gegaan. Zoo heeft ze, toen voor hem het einde kwam, hem in zijn laatste oogenblikken mogen bijstaan.

Rembrandt heeft haar geschilderd, zooals ze was. Hij heeft niets mooier gemaakt, niets weggedoeld. En dat behoefde ook niet, zoo het ooit noodig is. Zooals deze vrouw is, is ze schoon.

K.

Elisabeth Jacobsd. Bas.

Rembrandt.